ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 6ης Απριλίου 1992

για την επιβολή προστίμου δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 του Συμβουλίου

(IV/32.448 και IV/32.450 — UKWAL)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(92/237/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης στις θαλάσσιες μεταφορές [1], και ιδίως το άρθρο 19,

Κατόπιν διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων, στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών,

Εκτιμώντας:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(1) Η United Kingdom West Africa Lines Joint Service (UKWAL) είναι ναυτιλιακή διάσκεψη, η γραμματεία της οποίας βρίσκεται στην ακόλουθη διεύθυνση:

Room 193, India Buildings,
Water Street,
Liverpool L2 ORR,
United Kingdom.

Η UKWAL περιλαμβάνει ναυτιλιακές εταιρείες οι οποίες εκτελούν τακτικές μεταφορές σε συγκεκριμένες γραμμές μεταξύ λιμένων οι οποίοι βρίσκονται αφενός στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία και αφετέρου στη Δυτική Αφρική (από την Nouadhibou στην Mocamedes). Το Δεκέμβριο του 1988 (με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή), οι ναυτιλιακές αυτές εταιρείες ήταν οι ακόλουθες:

— Elder Dempster Ldt,
— Palm Line Ltd,
— The Guinea Gulf Line Ltd,
— State Shipping Corporation (Black Star Line),
— The Nigerian National Shipping Line Ltd,
— Compagnie Maritime Zaïroise,
— Société Ivoirienne de Transport Maritime,
— Nigerian Green Lines Ltd,
— Cameroon Shipping Lines BA,
— Compagnie Beninoise de Navigation Maritime,
— Providence Liner Shipping Inc.

(2) Το 1987 υποβλήθηκαν στην Επιτροπή ορισμένες καταγγελίες βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86, οι οποίες αφορούσαν θαλάσσιες εμπορευματικές μεταφορές μεταξύ της Ευρώπης και της Δυτικής και Κεντρικής Αφρικής. Οι μεταφορές αυτές περιλαμβάνουν τις μεταφορές οι οποίες εκτελούνται στη γεωγραφική ζώνη η οποία καλύπτεται από τις δραστηριότητες της UKWAL.

Η ταυτότητα των καταγγελλόντων και το περιεχόμενο των καταγγελιών τους περιλαμβάνονται στην απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1989, η οποία παρουσιάζεται κατωτέρω.

(3) Μετά από μια προκαταρκτική εξέταση των καταγγελιών, η Επιτροπή έκρινε ότι εάν αποδειχθεί ότι τα εικαζόμενα πραγματικά περιστατικά είναι αληθή, η συμπεριφορά της UKWAL ενδέχεται:

— να θεωρηθεί ασυμβίβαστη προς το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ και, κατά συνέπεια, να οδηγήσει την Επιτροπή στο να άρει το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορίες που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού από τη ναυτιλιακή διάσκεψη, στη σφαίρα των δραστηριοτήτων της οποίας διαπιστώθηκαν τα επίδικα πραγματικά περιστατικά,

— να θεωρηθεί ότι αποτελεί παράβαση των διατάξεων του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ.

Προκειμένου να καθορίσει εάν τα εικαζόμενα περιστατικά είναι αληθή, και να συγκεντρώσει περαιτέρω πληροφορίες και άλλα συμπληρωματικά στοιχεία, η Επιτροπή θεώρησε αναγκαίο να διενεργήσει ταυτόχρονο έλεγχο στα γραφεία τριών ευρωαφρικανικών ναυτηλιακών διασκέψεων, μία εκ των οποίων ήταν η UKWAL.

Λόγω της σοβαρότητος των εικαζόμενων παραβάσεων και του κινδύνου εξαφάνισης ενδεχόμενων αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή έκρινε επίσης ότι θα έπρεπε να διενεργηθεί έλεγχος χωρίς προειδοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86.

(4) Στις 26 Ιουνίου 1989, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 με την οποία η UKWAL υποχρεούται να υποβληθεί σε έλεγχο προκειμένου να δοθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να εξακριβώσει εάν:

[1] ΕΕ αριθ. L 378 της 31. 12. 1986, σ. 4.

— οι πράξεις της UKWAL οδήγησαν ή οδηγούν στην έλλειψη ή στην εξάλειψη πραγματικού ή δυνητικού ανταγωνισμού, αποκλείοντας τον ανταγωνισμό από τις μεταφορές και εάν, ειδικότερα, η UKWAL ή οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις που συμμετέχουν σ' αυτήν έχουν συνάψει συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες αποσκοπούν στην κατανομή ολοκλήρου του μεταφερόμενου φορτίου στις γραμμές μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής, κατά παράβαση του άρθρου 85 της συνθήκης,

— εμποδίζεται η λειτουργία γραμμών εκτός της ναυτιλιακής διάσκεψης (outsiders) για τις συγκεκριμένες μεταφορές οι οποίες εμπίπτουν στη σφαίρα δραστηριοτήτων της UKWAL, μέσω πράξεων τρίτων χωρών,

— υπάρχει κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης, από μέρους της UKWAL.

Το κείμενο της απόφασης αναφέρεται ειδικότερα στα μέτρα τα οποία ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 και τα οποία λαμβάνονται σε περίπτωση κατά την οποία επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων αρνούνται να υποβληθούν σε έλεγχο διατεταγμένο με απόφαση που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 3.

Στις 28 Ιουνίου 1989, δύο υπάλληλοι της Επιτροπής, συνοδευόμενοι από έναν εκπρόσωπο του Office of Fair Trading (OFT), παρουσιάστηκαν στα γραφεία της UKWAL, προκειμένου να διενεργήσουν τον έλεγχο ο οποίος είχε διαταχθεί με την απόφαση της 26ης Ιουνίου.

Οι εν λόγω υπάλληλοι έγιναν δεκτοί από τον κ. Birch, πρόεδρο της UKWAL, στον οποίο απέδειξαν αντίγραφο της προαναφερόμενης απόφασης της Επιτροπής, καθώς και την έγγραφη εντολή ελέγχου στην οποία προσδιοριζόταν ότι επρόκειτο για τους υπαλλήλους της Επιτροπής οι οποίοι ήταν εντεταλμένοι για τη διενέργεια του ελέγχου. Επιπλέον, επέδειξαν στον κ. Birch την υπηρεσιακή τους ταυτότητα καθώς και ένα έγγραφο το οποίο πιστοποιούσε την ταυτότητα του καθορισθέντος εκπροσώπου του OFT. Επίσης επιδόθηκε στην κ. Birch το παράρτημα της απόφασης, το οποιο παρείχε εξηγήσεις σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της UKWAL.

Εξήγησαν στον κ. Birch το σκοπό της επίσκεψής τους καθώς και το περιεχόμενο και τις συνέπειες των εγγράφων τα οποία παρουσίασαν. Πρότειναν στον κ. Birch να διαβάσει την απόφαση καθώς και το παράρτημά της και επίσης του δήλωσαν ότι θα μπορούσε να έλθει σε επαφή με ένα νομικό σύμβουλο . Πρόσθεσαν ακόμη ότι οι εκπρόσωποι της Επιτροπής ήταν πρόθυμοι να περιμένουν την προσέλευση του νομικού συμβούλου πριν να αρχίσουν τον έλεγχο, με την προϋπόθεση ότι θα επρόκειτο για ένα εύλογο χρονικό διάστημα αναμονής και ότι στο μεταξύ διάστημα δεν θα απομακρύνονταν από την UKWAL ούτε θα καταστρέφονταν τυχόν έγγραφα.

Ο κ. Birch αρνήθηκε να διαβάσει την απόφαση ή το παράρτημα και δήλωσε ότι θεωρεί προσβλητικό να προβεί η Επιτροπή σε μια τέτοια πράξη χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση. Επιπλέον, ο κ. Birch δήλωσε ότι η UKWAL δεν έχει νομική προσωπικότητα και ότι αποτελεί απλώς ένα γραφείο το οποίο αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα ορισμένων εταιρειών. Για το λόγο αυτό, τα έγγραφα τα οποία βρίσκονταν στα γραφεία της UKWAL ανήκαν στα μέλη της ατομικά και συλλογικά. Η έδρα ορισμένων από αυτά τα μέλη βρίσκεται εκτός της ΕΟΚ και, κατά συνέπεια, ο κ. Birch δεν δεχόταν να υποβληθεί στον έλεγχο.

Παρουσία του νομικού συμβούλου της UKWAL, οι υπάλληλοι της Επιτροπής εξήγησαν τις πιθανές συνέπειες της άρνησής του:

— την διάταξη της απόφασης η οποία ορίζει την πιθανή επιβολή προστίμων στην περίπτωση αυτή,

— το γεγονός ότι θα ζητούνταν από την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να εφαρμόσει την απόφαση δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86.

Ωστόσο, ο κ. Birch επέμεινε στη θέση του και εξήγησε ότι η UKWAL δεν είχε νομική προσωπικότητα, δεν διέθετε περιουσιακά στοιχεία, δεν είχε προσωπικό και δεν μίσθωνε ούτε κατείχε εγκαταστάσεις στο όνομά της.

Οι υπάλληλοι της Επιτροπής εξήγησαν εκ νέου τις συνέπειες της άρνησής του, αλλά ο κ. Birch επέμεινε ότι δεν ήταν δυνατόν να διενεργηθεί ο έλεγχος.

Για το λόγο αυτό οι υπάλληλοι της Επιτροπής συνέταξαν μια έκθεση η οποία πιστοποιούσε την άρνηση του κ. Birch να υπογράψει μια δήλωση στην οποία να αναφέρει τους λόγους της άρνησής του· ο κ. Birch αρνήθηκε να το πράξει.

Στη συνέχεια οι υπάλληλοι της Επιτροπής ζήτησαν από τις εθνικές αρχές, βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 να τους παράσχουν την απαιτούμενη συνδρομή, ώστε να είναι σε θέση να διενεργήσουν τον έλεγχο.

Έτσι, αφού το απόγευμα της 28ης Ιουνίου οι υπάλληλοι της Επιτροπής έλαβαν εντολή από το High Court του Λονδίνου, παρουσιάστηκαν και πάλι στις 29 Ιουνίου 1989 στις 09.00 στα γραφεία της UKWAL, η οποία κατόπιν αυτού δέχθηκε να υποβληθεί σε έλεγχο.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

(5) Το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 ορίζει ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται με τον εν λόγω κανονισμό, η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει όλους τους απαραίτητους ελέγχους στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων. Η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου ορίζει ότι οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχει-

ρήσεων υποχρεούνται να δεχθούν τους ελέγχους τους οποίους διέταξε με απόφασή της η Επιτροπή.

Η UKWAL, ανεξάρτητα από το ακριβές νομικό καθεστώς, αποτελεί ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια των άρθρων 18 και 19 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86. Για το λόγο αυτό υποχρεούται να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε απόφαση της Επιτροπής η οποία έχει ληφθεί με βάση το άρθρο 18 παράγραφος 3 και, κατά συνέπεια, υποχρεούται να επιτρέψει, με βάση τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη σχετική απόφαση, την πρόσβαση στα έγγραφα τα οποία πραγματικά έχει στην κατοχή της, συμπεριλαμβανομένων και των εγγράφων τα οποία της έχουν εμπιστευτεί τα μέλη της.

Το γεγονός ότι η έδρα ορισμένων μελών της UKWAL βρίσκεται εκτός των κρατών μελών της Κοινότητας δεν απαλλάσσει την UKWAL ή τα εν λόγω μέλη της από την υποχρέωση συμμόρφωσης με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού, εφόσον οι δραστηριότητές τους (ή μέρος των δραστηριοτήτων τους) αφορούν θαλάσσιες μεταφορές προς ή από λιμένες της Κοινότητας.

(6) Η άρνηση της UKWAL να επιτρέψει στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Επιτροπής συνιστά σαφή και κατάφωρη παράβαση υποχρέωσης η οποία επιβάλλεται από το άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 3.

(7) Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι κοινοποίησε στους εκπροσώπους της UKWAL όλα τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις, τα καθήκοντα και τις ευθύνες τους δίνοντας τις απαραίτητες εξηγήσεις και ότι, για το λόγο αυτό, η UKWAL ήταν ενήμερη για τους ενδεχόμενους κινδύνους σε περίπτωση της εισόδου και μη συμμόρφωσης με τη σχετική αίτηση.

(8) Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι:

— η UKWAL παρέβη την υποχρέωση η οποία επιβάλλεται από το άρθρο 18 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86.

— αυτή η παράβαση έγινε εκ προθέσεως αφού οι εκπρόσωποι της συνδιάσκεψης, παρουσία του νομικού τους συμβούλου, είχαν ενημερωθεί από τους υπαλλήλους της Επιτροπής σχετικά με τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες της μή συμμόρφωσής τους.

(9) Το άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 ορζει ότι η Επιτροπή μπορεί, με απόφασή της, να επιβάλλει στις επιχειρήσεις πρόστιμα ύψους από 100 μέχρι 5 000 Ecu, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας δεν δέχονται να υποβληθούν σε έλεγχο διατεταγμένο με απόφαση που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 3.

Η Επιτροπή, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που περιγράφονται στις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 4 ανωτέρω, θεωρεί την παράβαση εξαιρετικά σοβαρή, εφόσον η άρνηση της UKWAL να υποβληθεί σε έλεγχο έθετε σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα του ελέγχου, δεδομένου ότι ήταν δυνατόν να διενεργηθεί ο έλεγχος αυτός στα γραφεία της UKWAL κατά την ημερομηνία την οποία είχε προβλέψει η Επιτροπή και την οποία είχε επιλέξει προκειμένου να είναι σε θέση να προβεί σε ταυτόχρονο έλεγχο στα γραφεία διαφόρων ναυτιλιακών διασκέψεων εναντίον των οποίων υπήρχαν υπόνοιες συλλογικών παραβάσεων των κανόνων ανταγωνισμού. Η UKWAL, αφού ενημερώθηκε από τους εντεταλμένους υπαλλήλους της Επιτροπής σχετικά με τις εφαρμοστέες διατάξεις, τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους και τις συνέπειές τους και αφού έλαβε τις σχετικές νομικές συμβουλές, αρνήθηκε να υποβληθεί στον ζητούμενο έλεγχο.

Για το λόγο αυτό η Επιτροπή πρέπει να επιβάλει το υψηλότερο πρόστιμο το οποίο είναι επιτρεπτό μέσα στα όρια που ορίζονται στο άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 και,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η UKWAL παρέβη το άρθρο 18 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 δεδομένου ότι δεν δέχθηκε να υποβληθεί σε έλεγχο ο οποίος θα έπρεπε να διενεργηθεί από την Επιτροπή κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται με τον εν λόγω κανονισμό και σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 2

Επιβάλλεται στην UKWAL πρόστιμο ύψους 5 000 Ecu, το οποίο θα πρέπει να καταβληθεί σε Ecu εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης. Η πληρωμή θα πρέπει να γίνει στο λογαριασμό της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αριθ. 310-0933000-43, Banque Bruxelles-Lambert, Agence Européenne, Rond-Point Schuman 5, B-1040 Bruxelles.

Το ποσό του προστίμου αυτού καθίσταται αυτοδικαίως έντοκο αμέσως μετά τη λήξη της προαναφερθείσας περιόδου και ως επιτόκιο ορίζεται το επιτόκιο το οποίο εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας στις πράξεις του σε Ecu την πρώτη εργάσιμη μέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην UKWAL, Room 193, India Bulidings, Water Street, Liverpool L2 ORR, United Kingdom.

Η παρούσα απόφαση αποτελεί εκτελεστικό τίτλο δυνάμει του άρθρου 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 6 Απριλίου 1992.

Για την Επιτροπή

Leon BRITTAN

Αντιπρόεδρος